



ΚΥΡΙΑΚΗ 8 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2020

ΤΑΞΗ: Γ' Γενικού Λυκείου

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΟΥ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΟΜΑΔΑ Α'

A.1.1. Να ορίσετε με συντομία τους παρακάτω ιστορικούς όρους:

Πανελλήνιον, ορεινοί, θεοτοκικό κόμμα

Μονάδες 12

A.1.2. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω περιόδους ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ).

1. Το αγγλικό κόμμα θεωρούσε τη διάκριση των εξουσιών μία από τις θεμελιώδεις αρχές του πολιτικού συστήματος.
2. Βασική επιδίωξη του γαλλικού κόμματος ήταν η κατοχύρωση της μοναρχικής εξουσίας με την παραχώρηση συντάγματος.
3. Οι πεδινόι βρήκαν υποστηρικτές μεταξύ άνεργων πτυχιούχων, μικροκαλλιεργητών και εμπόρων.
4. Οι φιλελεύθεροι ήταν ένα ιδεατό κόμμα χωρίς τις μικρότητες και της διχόνοιες της παλιάς πολιτικής ελίτ.
5. Το Λαϊκό Κόμμα επιδίωκε την επιβολή αρχών κοινωνικής δικαιοσύνης.

Μονάδες 10

A.2.1. Για ποιους λόγους το γαλλικό κόμμα ονομάστηκε «εθνικό κόμμα» και ποιοι οι λόγοι παρακμής του γαλλικού κόμματος κατά την περίοδο της συνταγματικής μοναρχίας;

Μονάδες 15

A.2.2. Τι γνωρίζετε για το πρόγραμμα του τρικουπικού κόμματος, τους τρόπους υλοποίησής του και για τη διαφοροποίηση τρικουπικών-δηλιγιαννικών στα εδάφη της Θεσσαλίας;

Μονάδες 13

ΘΕΜΑ Β1

Με βάση τα παραθέματα και τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφερθείτε α) στις απόψεις που εκφράστηκαν ως προς τη σκοπιμότητα ή μη της συμμετοχής της χώρας στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο (μονάδες 10) και β) στις εξελίξεις που καθόρισαν την πολιτική ζωή της Ελλάδας μέχρι και την επάνοδο του Βενιζέλου στην Αθήνα (μονάδες 15).

Μονάδες 25

Πηγή 1

Δήλωση Βενιζέλου στην ελληνική Βουλή το 1915

«Λαμβάνω την τιμήν να ανακοινώσω εις την Βουλήν ότι, μη εγκριθείσης υπό του στέμματος της περαιτέρω εξωτερικής πολιτικής της κυβερνήσεως, έλαβον την τιμήν να υποβάλω τω βασιλεί την παραίτησιν της κυβερνήσεως. Παρακαλώ επομένως την Βουλήν να διακόψει τας εργασίας της μέχρι της συγκροτήσεως της νέας κυβερνήσεως. Υπάρχει διαφωνία στέμματος και κυβερνήσεως. Η δευτέρα είναι αναγκασμένη να παραιτηθεί.»

Πηγή 2

Υπόμνημα Βενιζέλου προς Κωνσταντίνο

11 Ιανουαρίου 1915

«Ήδη καλούμεθα να μετάσχωμεν του πολέμου όχι πλέον προς εκτέλεσιν ηθικών απλώς υποχρεώσεων αλλ' επί ανταλλάγμασι, τα οποία πραγματοποιούμενα θα δημιουργήσουν μία Ελλάδα μεγάλην και ισχυράν, τοιαύτην, την οποίαν ουδ' οι μάλλον αισιόδοξοι ηδύναντο να φαντασθώσι καν προ ολίγων ακόμη ετών.

Απέναντι δε κινδύνων, εις ους θα εκτεθώμεν μετέχοντες του πολέμου, υπάρχει η προσδοκία, προσδοκία βάσιμος, ως ελπίζω, του να σώσωμεν το μέγα μέρος του εν Τουρκία Ελληνισμού, και να δημιουργήσωμεν μία μεγάλην και ισχυράν Ελλάδα. Και αν ακόμη απευτυχάνομεν, θα είχαμεν ήσυχον την συνείδησιν ότι ηγωνίσθημεν και υπέρ της διασώσεως των εν δουλεία εισέτι ομογενών μας, οίτινες τον έσχατον διατρέχουσι κίνδυνον, και υπέρ των γενικώτερων συμφερόντων της ανθρωπότητος και της ανεξαρτησίας των μικρών λαών, ην θα διακινδυνεύση ανεπανορώτως η Γερμανοτουρκική επικράτησις.»

Θάνος Βερεμής -Ηλίας Νικοακόπουλος, Ελευθέριος Βενιζέλος, Από την τουρκοκρατούμενη Κρήτη στον Διχασμό, Τα Νέα -Ιστορία

Πηγή 3

Γεωγραφικά, ο Διχασμός αποτυπώθηκε με την κρατική διάσπαση σε «Κράτος των Αθηνών» και «Κράτος της Θεσσαλονίκης». Κρήτη και νησιά του Ανατολικού Αιγαίου (Σάμος, Ικαρία, Χίος, Λέσβος, Λήμνος) προσχώρησαν αμέσως στην Προσωρινή Κυβέρνηση, που εγκαταστάθηκε στη Θεσσαλονίκη από τις 26 Σεπτεμβρίου, αναλαμβάνοντας και την ηγεσία του εκεί κινήματος της Εθνικής Άμυνας. Δυσκολότερα απέκτησε σταδιακά τον έλεγχο της Κεντρικής και Δυτικής

Μακεδονίας, ενώ ουδέποτε επεκτάθηκε στην Ήπειρο, όπως υπολόγιζε αρχικά ο Βενιζέλος. Το εμπόδιο εκεί ήταν οι Ιταλοί.

.....
Τελικά, στις 29 Μαΐου 1917, ο Γάλλος γεροϋσιαστής Ζονάρ επέδωσε στον πρωθυπουργό Ζαΐμη τελεσίγραφο δήθεν εξ ονόματος των «Προστάτιδων Δυνάμεων», μολονότι δεν είχε καμία εξουσιοδότηση από τη Ρωσία. [...] Το τελεσίγραφο αξίωνε την άμεση παραίτηση του Κωνσταντίνου υπέρ ενός από τους γιους του, εκτός από τον Διάδοχο. Ύστερα από Συμβούλιο του Στέμματος και παρά την επιμονή όσων ήθελαν αντίσταση μέχρις εσχάτων, ο Κωνσταντίνος αναχώρησε τελικά από την Ελλάδα στις 2 Ιουνίου, χωρίς όμως να παραιτηθεί. Ουσιαστικά ως τοποτηρητής του ανέλαβε ο δευτερότοκος γιος του Αλέξανδρος.

Θάναος Βερεμής -Ηλίας Νικολακόπουλος, Ελευθέριος Βενιζέλος, Από την τουρκοκρατούμενη Κρήτη στον Διχασμό, Τα Νέα -Ιστορία

Πηγή 4

Περιγραφή των διώξεων εναντίον των βασιλικών

«Μεθ' εκάστην έκρηξιν πυροβολισμών περίπολοι σπεύδουσαι αποκλείουν την καθ' ης η απόπειρα οικίαν ή κατάσταση και συλλαμβάνουν μεθ' ύβρεων και δεινών προπηλακισμών και κακοποιήσεων τους εντρόμους φιλοβασιλικούς οίτινες δέσμιοι ή συρόμενοι εν μέσω λογχών οδηγούνται εις το Φρουραρχείον υπό το στίγμα ομοιομόρφου κατηγορίας, συνωμοσίας κατά του καθεστώτος και εσχάτης προδοσίας ... Και είναι χαρακτηριστικόν το επεισόδιον το οποίον αφηγείται η Εσπερινή περί ενός εκ των συλληφθέντων τούτων, όστις απαγόμενος υπό της περιπόλου και εκσυριττόμενος υπό του πλήθους διεμαρτύρετο προς το πλήθος, του οποίου εζήτηι να κινήσει την συμπάθειαν, ότι "αυτός δεν ήτο βασιλικός, αλλά μόνο κλέπτης"»!

Χρ. Χουρμούζιος Τα κατά την 18ην και 19ην Νοεμβρίου 1916 Λονδίνο 1919, σ. 99

B2. Με βάση τα παραθέματα και τις ιστορικές σας γνώσεις να απαντήσετε στα παρακάτω ερωτήματα: α) Ποια ήταν τα πολιτικά αίτια που οδήγησαν στην επανάσταση του 1862 και β) Ποιοι συμμετείχαν στην επανάσταση αυτή και ποιο υπήρξε το αποτέλεσμα της;

Μονάδες 25

Πηγή 1

Στο μεταξύ η δημοτικότητα του Όθωνα άρχισε να μειώνεται συνεχώς, γιατί οι επεμβάσεις του στον σχηματισμό των κυβερνήσεων ύστερα από εισηγήσεις «της καμαρίλας των αυλοδούλων» και η αδυναμία του να πραγματοποιήσει τα εθνικά όνειρα προκάλεσαν μεγάλες απογοητεύσεις και δημιούργησαν εχθρούς του στέμματος. Την εχθρότητα αυτή μεγάλου μέρους του λαού, ιδίως των φοιτητών, εναντίον του Όθωνα την υπέθαλπε και η έλλειψη διαδόχου. Για όλους αυτούς τους λόγους πολλοί είχαν τη γνώμη ότι έπρεπε να περιοριστεί η βασιλική εξουσία και στην ανάγκη ν' απομακρυνθεί ο μοναρχικός βασιλιάς. Αποτέλεσμα της κατάστασης αυτής ήταν

να εκραγούν αλλεπάλληλα στασιαστικά κινήματα σε διάφορες επαρχίες και, το σπουδαιότερο, στο Ναύπλιο τον Φεβρουάριο του 1862, το οποίο όμως καταπνίγηκε στο αίμα. Τέλος, κατά τη διάρκεια περιόδους του βασιλικού ζεύγους στις επαρχίες, νέα ανταρσία σημειώνεται στο Μεσολόγγι και στην Πάτρα, η οποία επεκτείνεται και στην Πρωτεύουσα. Έτσι, όταν ο Όθωνας και η Αμαλία εσπευσμένα έφτασαν στον Πειραιά με το πλοίο «Αμαλία» το βράδυ της 11/23 Οκτωβρίου, επαναστατική τριανδρία από τον Κων. Κανάρη, Δημ. Βούλγαρη και Μπενιζέλο Ρούφο ασκούσε την εξουσία. Ο Όθων, για να αποφύγει την αιματοχυσία, αναγκάστηκε να εγκαταλείψει την Ελλάδα και να επιστρέψει στη Βαυαρία, απ' όπου με τόσα όνειρα είχε ξεκινήσει πριν από 30 χρόνια.

Απόστολος Βακαλόπουλος, Νέα Ελληνική Ιστορία, 1204 -1985, εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη, 1996

Πηγή 2

Ο Κριμαϊκός πόλεμος έφερε μία επιτάχυνση στις πολιτικές και οικονομικές αλλαγές στην Ελλάδα. Ο αγώνας για την πλήρη αποκατάσταση των συνταγματικών ελευθεριών του λαού περνά τώρα σε πιο συγκεκριμένη φάση. Μία μουσική εταιρία, γύρω στα 1859, αποβλέπει στο να προσελκύσει στις γραμμές της όσο το δυνατό περισσότερους πολίτες, ώστε να πειστεί ο Όθωνας να τηρεί ευλαβικά το σύνταγμα. Κατά την εθνική γιορτή του 1859 οι δρόμοι γέμισαν από χιλιάδες φακέλους που περιείχαν κατηγορίες κατά του στέμματος για την καταπάτηση του συντάγματος. [...]

Στις 10 Μαΐου 1859 το απόγευμα, την ώρα του περίπατου, ξέσπασαν στο Πεδίο του Άρεως μαχητικές φοιτητικές εκδηλώσεις, γνωστές ως «σκιαδικά». Οι φοιτητές, φορώντας ψάθινα καπέλα (σκιάδια) ελληνικής κατασκευής, που ήταν το σήμα κατατεθέν της οργανωμένης δημοκρατικής νεολαίας, διαδήλωσαν κατά του στέμματος και του θρόνου για την αστοργία του κράτους προς την ελληνική βιοτεχνία και για την υποστήριξη που παρείχε σε σκιάδια εισαγόμενα από το εξωτερικό. Τα «σκιαδικά» θεωρούνται από τους Έλληνες ιστορικούς του 19^{ου} αιώνα σαν το βάπτισμα του πυρός της ελληνικής δημοκρατικής νεολαίας στον αγώνα για την εμπέδωση των συνταγματικών ελευθεριών στον τόπο.

Τάσος Βουρνάς, Ιστορία της Νεώτερης Ελλάδας, εκδ. Τολίδη

Καλή τύχη!!!